32003E0319

L 115/87 *EUROOPA LIIDU TEATAJA* 9.5.2003

NÕUKOGU ÜHINE SEISUKOHT 2003/319/ÜVJP, 8. mai 2003, milles käsitletakse Euroopa Liidu toetust Lusaka relvarahukokkuleppe rakendamisele ja rahuprotsessile Kongo Demokraatlikus Vabariigis (KDV) ning millega tunnistatakse kehtetuks ühine seisukoht 2002/203/ÜVJP

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu lepingut, eriti selle artiklit 15

ning arvestades järgmist:

(1) Euroopa Liit leiab, et Kongo Demokraatlikus Vabariigis on võimalik kestvat rahu saavutada üksnes läbirääkimiste tulemusena sõlmitud, kõigi osaliste suhtes õiglase rahukokkuleppega ning austades Kongo DV territoriaalset terviklikkust ja riiklikku suveräänsust ning demokraatia põhimõtteid ja inimõigusi kõigis piirkonna riikides, samuti heanaaberlikkuse ja siseasjadesse mittesekkumise põhimõtteid, võttes samal ajal arvesse Kongo DV ja tema naaberriikide julgeolekuhuve.

(2) Lusaka relvarahukokkuleppele kirjutasid 10. juulil 1999. aastal alla Kongo Demokraatlik Vabariik, Angola, Namiibia, Rwanda, Uganda, Zimbabwe ning hiljem liikumised "Mouvement pour la Libération du Congo" ja "Rassemblement Congolais pour la Démocratie". Seejärel allkirjastati 30. juunil 2002. aastal Pretoria kokkulepe Kongo Demokraatliku Vabariigi ja Uganda vahel, 6. septembril 2002. aastal Luanda kokkulepe Kongo Demokraatliku Rahvavabariigi ja Uganda vahel ning vastavalt 17. detsembril 2002. aastal ja 6. märtsil 2003. aastal Pretoria kokkulepped Kongo-sisese dialoogi kontekstis.

(3) 15. detsembril 2001 Laekenis kinnitas Euroopa Ülemkogu oma täielikku toetust Lusaka relvarahukokkuleppele.

(4) ÜRO Julgeolekunõukogu on vastu võtnud resolutsioonid 1234 (1999), 1258 (1999), 1291 (2000), 1304 (2000), 1332 (2000), 1341 (2001), 1355 (2001), 1376 (2001), 1399 (2002), 1417 (2002), 1445 (2002), 1457 (2003) ja 1468 (2003).

(5) Nõukogu 11. märtsi 2002. aasta ühine seisukoht 2002/203/ÜVJP, milles käsitletakse Euroopa Liidu osalemist Lusaka relvarahukokkuleppe rakendamises ja Kongo Demokraatliku Vabariigi rahuprotsessis, [1] tuleks kehtetuks tunnistada,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA ÜHISE SEISUKOHA:

Artikkel 1

Käesoleva ühise seisukoha eesmärk on Lusaka relvarahukokkuleppe ja mitmesuguste siseriiklike ning 2002. aastal ja 6. märtsil 2003. aastal saavutatud rahvusvaheliste rahulepingute ning asjakohaste ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonide ja Kongo Demokraatlikus Vabariigis toimuva rahuprotsessi üldise rakendamise toetamine.

Artikkel 2

Euroopa Liit toetab meetmeid, mida ÜRO ja Aafrika Liit võtavad Lusaka relvarahukokkuleppe, Pretoria kokkuleppe (juuli 2002), Luanda kokkuleppe (september 2002), Pretoria kokkulepete Kongo-sisese dialoogi kontekstis (vastavalt detsember 2002 ja märts 2003), samuti asjakohaste Julgeolekunõukogu resolutsioonide rakendamise toetuseks ning teeb käesoleva ühise seisukoha rakendamisel tihedat koostööd nende organisatsioonide ja muude rahvusvahelise üldsuse asjaomaste liikmetega.

Artikkel 3

Euroopa Liit teeb jätkuvalt jõupingutusi, et Lusaka relvarahukokkuleppele allakirjutanud riigid selle sätteid rangelt järgiksid, ning toetab sel eesmärgil jätkuvalt ÜRO missiooni Kongo Demokraatlikus Vabariigis (MONUC) ja ühist sõjalist komisjoni. Meenutades, et EL on soovitanud välisriikide relvajõudude väljaviimist Kongo Demokraatlikust Vabariigist pärast Pretoria (juuli 2002) ja Luanda (september 2002) kokkuleppeid, kutsub EL kõigi välisriikide relvajõudude täielikule väljaviimisele Kongo Demokraatlikust Vabariigist vastavalt Lusaka kokkuleppele, Pretoria ja Luanda kokkulepetele ning nende alusel tehtud otsustele ning asjakohastele Julgeolekunõukogu resolutsioonidele, mida vajaduse korral jälgib MONUC.

[1] ELT L 68, 12.3.2003, lk 1.

Artikkel 4

EL leiab, et rahukokkulepped Kongo Demokraatliku Vabariigi ja Rwanda vahel (juuli 2002) ning Kongo Demokraatliku Vabariigi ja Uganda vahel (september 2002) on oluline samm allakirjutanute suhete normaliseerimiseks ning püsiva rahu taastamisel Ida-Aafrika järvede piirkonnas. EL leiab, et nende kokkulepete täielik rakendamine on tingimata vajalik ja seda tuleks teha samas konstruktiivses vaimus, mis tõi kaasa üldised kokkulepped, ning kutsub kõiki osapooli üles keelduma neid kokkuleppeid vastustavate kohalike rühmituste toetamisest.

Artikkel 5

ELi eesmärk on relvastatud rühmituste võitlejate desarmeerimis-, demobiliseerimis-, repatrieerimis-, taasintegreerimis- ja ümberasumisprotsessi (DDRRR) kiire rakendamine, pidades silmas Kongo ja välisriikide rühmituste eristamist, nagu on sätestatud Lusaka ja Pretoria kokkulepetes ning mis on piirkonnas rahu taastamise oluline osa. Euroopa Liit tuletab meelde, et see protsess tuleb läbi viia vabatahtlikkuse alusel kõikide Lusaka kokkuleppele allakirjutanute koostöös ja rahvusvahelisel üldsusel peab olema võimalik kooskõlastatud tegevuse kaudu seda toetada. EL toetab MONUCi, kolmanda osapoole kontrollimissüsteemi ja ühise sõjalise komisjoni meetmeid, mis on ette nähtud asjakohastes Julgeolekunõukogu resolutsioonides, Lusaka kokkuleppes ja Pretoria kokkuleppes (juuli 2002). EL pakub sobivate meetmetega edasist toetust desarmeerimis-, demobiliseerimis-, repatrieerimis-, taasintegreerimis- ja ümberasumisprotsessile, eriti toetades Ida-Aafrika järvede piirkonna mitmeriigilist demobiliseerimis- ja taasintegreerimisprogrammi (MDRP).

EL toetab Kongo Demokraatliku Vabariigi võetud meetmeid koostööks Rwanda asjade rahvusvahelise kriminaalkohtuga ja kutsub teda neid jätkama.

Artikkel 6

EL kinnitab, et toetab Pretorias 17. detsembril 2002. aastal allakirjutatud üldist ja kõikehõlmavat kokkulepet ülemineku kohta Kongo Demokraatlikus Vabariigis, samuti 6. märtsi 2003. aasta Pretoria kokkulepet ülemineku põhikirja kohta ning julgeoleku ja sõjaväe memorandumit Kongo-sisese dialoogi kontekstis. EL innustab allakirjutanuid heauskselt rakendama nende kokkulepete sätteid ja tegema koostööd kõikehõlmava riikliku üleminekuvalitsuse moodustamiseks, kes vastutab Kongo Demokraatliku vabariigi juhtimise eest kuni esimeste demokraatlike valimisteni, pidades silmas esindusdemokraatia kiiret, täielikku taastamist, mis on riigi kestva ja tasakaalustatud arengu oluline tagatis. EL on valmis nende kokkulepete rakendamist toetama. EL annab oma täieliku toetuse ÜRO peasekretäri erisaadikule Kongo-siseses dialoogis. EL kinnitab oma valmidust toetada üleminekut niipea, kui tema institutsioonid on kohal, projektidega, mis on kavandatud eriti elanikkonna abistamise, riiklike struktuuride tugevdamise, riigi majandusliku ülesehitustöö ja DDRRRi projektide toetuse edendamiseks. Selles kontekstis rõhutab EL Kongo Demokraatliku Vabariigi ja rahvusvaheliste finantseerimisasutuste kokkulepete järgimise vajadust, eriti vaesuse vähendamist ja kasvu hõlbustamist käsitlevat lepingut (PRGF) Kongo Demokraatliku Vabariigi valitsuse ning Rahvusvahelise Valuutafondi vahel.

Artikkel 7

EL kutsub relvastatud konflikti ja vägivalla viivitamatule lõpetamisele kõikides Kongo Demokraatliku Vabariigi osades. EL mõistab kõige karmimalt hukka hiljuti riigi idaosas, eeskätt Ituri piirkonnas sooritatud hirmuteod. Nende eest vastutavad isikud tuleb vastutusele võtta. EL meenutab, et Rahvusvahelise Kriminaalkohtu Rooma statuuti kohaldatakse kõigi genotsiidiaktide, inimsusevastaste kuritegude ja sõjakuritegude suhtes, mis on sooritatud Kongo Demokraatlikus Vabariigis pärast selle statuudi jõustumist (1. juulil 2002). EL innustab kõigi välisriikide relvajõudude täielikku väljaviimist Ituri piirkonnast, samuti DDRRRi suurendamist, MONUCi volituste täielikku rakendamist ning jõupingutusi rahu tagamiseks, mis on olulised, et jõuda Ituris ja Kivus minimaalse stabiilsuseni. EL kutsub kõiki rühmitusi Ituri piirkonnas lõpetama sealset kokkupõrget ja kõiki osapooli tegema täielikku koostööd Ituri rahu saavutamise komisjoni (IPC) loomiseks. EL kutsub samuti integreerima IPCsse neid piirkonna rühmitusi, kes ei ole veel sellele oma toetust andnud. EL usub, et IPC võib tõenäolisemalt jõuda kokkuleppele neutraalse eesistuja juhtimisel ning juhul, kui välisriikide relvajõud täielikult välja viiakse. EL kutsub Kongo Demokraatliku Vabariigi, Rwanda ja Uganda valitsusi kasutama kogu oma mõjujõudu pingete lõpetamiseks ja koostööks, mis tagaks Ituri piirkonnas tingimuste olemasolu, mis võimaldavad Luanda kokkuleppe (september 2002) edukat rakendamist. EL võtab arvesse Luanda kokkuleppe hiljutist sellesuunalist muudatust, mis sõlmiti Dar es Salaamis veebruaris 2003, ja kutsub Uganda valitsust vastavalt ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonile 1468 (2003) pidama kinni kohustusest oma väed viivitamatult välja viia.

Artikkel 8

EL mõistab hukka loodusvarade ebaseadusliku ekspluateerimise, mis on üks neli aastat kestnud sõja põhjusi ja tagajärgi, samuti pikemat aega püsiva konflikti jätkumise tegureid, vastavalt ÜRO ekspertide rühma hiljutisele aruandele Kongo Demokraatliku Vabariigi loodusvarade ja muude väärtuste vormide ebaseadusliku ekspluateerimise kohta. EL kutsub kõiki riike rühma leidudest sobivaid järeldusi tegema ning kutsub kõiki asjaomaseid riike võtma vajalikke meetmeid. EL toetab ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonis 1457 (2003) kokkulepitud meetmeid, mis peaksid aitama sellist ekspluateerimist lõpetada. EL on valmis rühmaga selle uute ülesannete täitmiseks koostööd tegema.

Artikkel 9

Pidades silmas artiklis 6 sätestatud tingimusi, tagab EL Kongo Demokraatlikule Vabariigile sobival tasemel arengu- ja humanitaarabi ning annab oma toetuse üleminekuvalitsusele riigi taastamiseks ja arendamiseks, tagades, et sellest toetusest on kasu kõigil Kongo rahvastel ja kõigil Kongo Demokraatliku Vabariigi piirkondadel, et see aitab dünaamiliselt ja aktiivselt kaasa rahuprotsessile, edendades Kongo riigi taastamist, head valitsemistava, majandusliku olukorra parandamist ja inimõiguste austamist. Nõukogu võtab arvesse komisjoni kavatsust jätkata jõupingutusi eespool nimetatud eesmärkide saavutamiseks.

Artikkel 10

Koostöö osas Kongo kriisi kaasatud piirkonna riikidega võtab EL arvesse, kuivõrd need riigid täidavad artiklis 2 nimetatud relvarahu- ja rahukokkuleppeid ning Julgeolekunõukogu resolutsioone.

Artikkel 11

EL toetab jätkuvalt Arusha kokkuleppel põhinevat Burundi rahuprotsessi, mille edu on seotud Kongo kriisi lahendamisega ning mis iseenesest võiks edendada rahu ja stabiilsust Ida-Aafrika järvede piirkonnas. EL toetab Ida-Aafrika järvede piirkonna rahu, julgeolekut, demokraatiat ja arengut käsitleva rahvusvahelise konverentsi korraldamist, niipea kui Lusaka ja Arusha rahuprotsessis saavutatud edu seda võimaldab ja asjaomased riigid nii otsustavad.

Artikkel 12

EL jätab endale õiguse muuta või tühistada kõik Lusaka vaherahukokkulepet ja sellele järgnenud kokkuleppeid toetavad tegevused, kui osapooled ei täida oma tingimusi.

Artikkel 13

Ühine seisukoht 2002/203/ÜVJP tunnistatakse kehtetuks.

Artikkel 14

Käesoleva ühise seisukoha rakendamist jälgitakse korrapäraselt eeskätt selleks, et võtta arvesse Kongo Demokraatliku Vabariigi rahuprotsessi arengut.

Artikkel 15

Käesolev ühine seisukoht jõustub selle vastuvõtmise päeval. See vaadatakse läbi, pidades silmas piirkonna arengut. Igal juhul tehakse uus otsus enne 8. maid 2004.

Artikkel 16

Käesolev ühine seisukoht avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas*.

Brüssel, 8. mai 2003

Nõukogu nimel

eesistuja

M. CHRISOCHOÏDIS